

2026-07-02

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
s.sof@regeringskansliet.se

Remiss: Rättssäker vård för barn och unga, SOU 2026:8 (S2026/00236)

Sveriges Psykologförbundet har beretts möjlighet att lämna yttrande över rubricerat betänkande från Socialdepartementet.

Övergripande synpunkter

Psykologförbundet välkomnar utredningens fokus på att stärka rättssäkerheten och barnrättsperspektivet inom LVU-processen. Vi är särskilt positiva till förslaget om ökat inslag av sakkunskap i handläggning och rättsprocesser kring tvångsåtgärder. Det gäller inte minst ett ökat inslag av psykologisk specialistkompetens. En förutsättning för att samhället ska kunna säkerställa denna kompetens är dock att specialistutbildningen för psykologer blir författningsreglerad, i enlighet med Behörighetsutredningens förslag i SOU 2025:63.

Vi vill samtidigt understryka att utredningen underskattat behovet av fler professioner och ett mer teambaserat arbetssätt i beslut om vård enligt LVU. Särskilt viktigt är tillgången till intern och kontinuerlig psykologisk kompetens, något som i dag ofta saknas inom socialtjänsten. För att intentionerna i betänkandet ska realiseras krävs att psykologisk expertis finns integrerad i hela processkedjan. Beslut om omhändertaganden, umgänge och vårdens upphörande kräver avancerade bedömningar av barns utveckling, psykiska hälsa och relationella kontext. Psykologer kan här bidra till strukturerade och vetenskapligt förankrade bedömningar, vilket minskar godtycklighet och ökar transparensen i beslutsfattandet. Socialtjänstens arbete kring LVU ärenden behöver också i högre utsträckning utformas med stöd av psykologisk och pedagogisk forskning, till exempel utvecklingspsykologi, psykopatologi och inlärning.

Enligt förbundet bör en utredning tillsättas med uppdrag att ses över hur medverkan av fler legitimerade yrkesgrupper, inte minst psykologer, kan stärkas inom socialtjänsten bland annat genom anställning. Viktiga frågor att se över är kopplingen till HSL samt hur dokumentation och sekretess till följd av yrkeslegitimationen ska hanteras. Här finns också frågor kring den ekonomisk ersättningen mellan kommun och region som behöver belysas.

Synpunkter på förslagen

Psykologförbundet lämnar här endast detaljsynpunkter på avsnittet i betänkandet som rör ökad sakkunskap.

3. Ökad sakkunskap i LVU-processen

Psykologförbundet tillstyrker ett ökat inslag av sakkunskap i ärenden och mål om vård enligt LVU, i enlighet med utredningens bedömningar och förslag i betänkandet. Likaså tillstyrker vi att Socialstyrelsen ges i uppdrag att förordna lämpliga sakkunniga.

Förbundet ställer sig här även bakom att det ska ställas krav på att legitimerad psykolog som avger sakkunnigutlåtande ska ha specialistkompetens. Skälet handlar uteslutande om barnets säkerhet och arbetsuppgiftens komplexitet. Att på ett adekvat och rättssäkert sätt avge sakkunnigutlåtande i LVU-processer är en svår uppgift som kräver fördjupade kunskaper och erfarenheter om barns specifika behov. Vi anser vidare att *klinisk barn- och ungdomspsykologi* är en relevant specialitet som skulle tillföra viktig kompetens inom området. I vissa fall kan det emellertid krävas ett sakkunnigutlåtande om exempelvis föräldraförmågan utifrån en förälders egen problematik vad gäller kognitiva eller neuropsykiatriska funktionshinder eller allvarlig psykisk sjukdom. Detta talar för att även psykologer med specialistkompetens inom exempelvis *klinisk vuxenpsykologi* respektive *neuropsykologi* bör kunna komma i fråga när det gäller ge sakkunnigutlåtanden i vissa ärenden.

Samhället behöver enligt förbundet säkra försörjningen av specialistutbildade psykologer med likvärdig kompetens över landet, som matchar de alltmer ökande behoven av avancerade psykologiska bedömningar och behandlingar i olika verksamheter. I det här fallet handlar det om att kunna bedöma det enskilda barnets eller ungdomens behov i en utsatt situation. Därför är det angeläget att regeringen snarast överlämnar en proposition till riksdagen på Behörighetsutredningens förslag (SOU 2025:63) om att författningsreglera psykologers specialistkompetens.

Sveriges Psykologförbund

Ulrika Edwinson
Förbundsdirektör

Per Johansson
Samällspolitisk strateg